

PAKOLAISTAUSTAISET LAPSET JA NUORET NOSTETTAVA ERITYISEN TUEN KOHTEEKSI

Pakolaistaustaiset kuntalaiset/kansalaiset tulisi ottaa erityisen suojelun ja tuen kohteeksi. Erityisesti lapset ja nuoret. Pakolaistaustaiset lapset ja nuoret tarvitsevat osallisuuden kokemuksia heille luonteissa lähiyhteisöissä. Heillä on oikeus kuulua joukkoon (ks. tarkemmin Etnon julkaisu liitteenä).

Alla tärkeitä nostoja pakolaistaustaisten lasten ja nuorten erityisen huomioisen perusteluiksi:

1. **Pakolaistaustaiset lapset ja nuoret kokevat oman terveytensä muita lapsia selvästi huonommaksi THL:n kouluterveyskyselyiden mukaan.** He kokevat myös muita useammin joutuvansa kiusatuiksi.
2. **Pakolaistaustaisten lasten ja nuorten vanhempien edellytykset toimia vanhempina ovat usein heikentyneet.** Kulttuuriympäristö on vanhemmille täysin uusi, koulutusjärjestelmä avautuu heikosti ja osalla vanhemmista on traumatausta, joka vaikuttaa osaltaan vanhemmuuden edellytyksiin. Yksikään palvelujärjestelmä ei korvaa lapselle oman vanhemman kokonaisvaltaista huolenpitoa, joten vanhempien roolia lapsen ensisijaisena kasvattajana olisi tuettava konkreettisesti alusta asti.
3. **Pakolaistaustaisten lapsien ja nuorien lukihäiriöitä, ADHD:tä tai traumojen vaikutusta oppisvaikeuksiin ei tunnisteta riittävän hyvin,** vaan ne peittyvät kielitaidon ongelmiin ja yleiseen häiriökäyttäytymiseen. Tästä viitteitä mm. se, että näiden lasten määrä lastenpsykiatriassa on selkeästi aliedustettu. Tunnistamista olisi systematisoitava näiden lasten kohdalla.
4. **Pakolaistaustaisten nuorten ammatinvalinnan ohjauksen tulisi olla riittävän pitkäjänteistä ja nuoren omien toiveiden mukaista.** Nykyään ohjaus saattaa olla hyvin stereotyyppistä varsinkin alussa, koska nuoren kielitaito ei riitä vaativampiin opintoihin. Olisi tärkeä tukea aivan erityisiä opintopolkua näiden nuorien kohdalla ja varmistaa, että tieto nykyisistä monimuotoisista opintopoluista todella tavoittaa nämä nuoret.
5. **Pakolaistaustaisiin ihmisiin kohdistuu aivan erityisen paljon rasismia tutkimustenkin mukaan.** Lapsen ja nuoren kehittyvälle psyykkeelle tämä on erityisen haitallista. Meidän on tehtävä kaikkea rasismista meidän kaikkien yhteinen ongelma, joka tuottaa inhimillistä kärsimystä ja edesauttaa jo itsessään syrjäytymistä.
6. **Olisi tärkeä seurata pitkäjänteisesti pakolaistaustaisten ihmisten sosioekonomista asemaa yli sukupolvien, jotta nähdään periytykö esimerkiksi köyhyys.**

7. **Pakolaistaustaisten nuorten työttömyyttä tarkastellessa mittariksi olisi tärkeä ottaa laaja työttömyysaste, jotta nähdään työttömyysluvut ilman osittain keinotekoisia työllistämistoimenpiteitä.** Työttömyys on erityisen suurta nimenomaan pakolaistaustaisilla nuorilla aikuisilla. Tutkimusten mukaan he ovat liian vanhoja työelämään jo 39-vuotiaina. Pakolaisten nuorten aikuisten työttömyyden nostaminen näkyviin edesauttaa juuri heidän työelämäosallisuutta tukevan toiminnan kehittämistä.

Meidän on varmistettava, että pakolaistaustaiset lapset ja nuoret voivat hyvin ja löytävät itselleen merkityksellisen roolin osana suomalaista yhteiskuntaa. Näin meillä on tulevaisuudessa yhteiskunta, jossa ei tarvitse huomioida taustamuuttajana maahanmuuttajuutta jopa monia sukupolvia eteenpäin. Nyt niin ei vielä ikävä kyllä ole.

Helsingissä 23.2.2022

Meri Kianto

Toiminnanjohtaja

Pakolaisnuorten tuki ry